

PAUL TUYUUTIŃICH COLOSSAE-ĜMIUNUN

İlitchuqutit

Paul tuyuutaa añaayyuviuruanun Colossae-ĝmiunun Asia Minor-mi kivaliñaañani Ephesus. Taamna ilaata inillañaitkaluağaa añaayyuvik aglaan ilaanun tunjaruatun ittuq tiliriñavluni savaktiksranik Ephesus-miñ nunagiraanniñ Rome-miut Asia-mi. Paul ilitchuğiniñiqsuq ilumutuunjitichuanik ilisaurriñik Colossae-mi sivuniqaqtuanik ilitchuğiniñiağupku God suli annautinnagnağuvich qiksigraksrağinivlugich atanaurat suli ataniğnaqutilgich inuk qaitchuksraunivlugu pirağautchiñun makununağakii nalunaiñutchiqsruiniğnun, suli niqitigun pirağautchisigun, allatigullu.

Paul akilililğai tamatkua ilisaurrutit ilumun ukpiqtuat kiliktuutiñich atuqlugich. Pautağa kiggutaata uumiñauruq: Jesus Christ qaitchililaniñvluğun annaunmik aasii ukpiqtaunğich pirağautchiñun unasiksisausuunivlugich ilaaniñ. Christ-kun God iniqsinaruq nunamik, aasii ilaagun utiqtinniğmivlugu inmiñun. Atausiñuqatigilugu Christ kisian niğiugaqaqtugut annaunmik. Taamna ilisaurrun ukpiqtuat puttuqsrikparruñ imma sut allat sivuniqsiaksrat-suli ilitchuğipkauraagmigaich.

Una ilisimaraksraummiuq, Tychicus tuyuutaanik Paul Colossae-muurriruq piqatigiğagaa Onesimus, taamna savaktaaluuraq ikayuqsaqługu Paul tuyunaruq Philemon-mun.

Avgutit

Sivulliqsaagun	1.1-8
Christ irrusalu savaañalu.....	1.9–2.19
İnuusatqigñiq Christ-mi	2.20–4.6
Ağusaun	4.7-18

1 ¹Ukua tuyuutit qairut ilivsiññun Paul-miñ tilirauruamiñ alğaqsrutquvlugu tusaayugaagiksuanik God-im pitqummani, Timothy-milļu aniqatiptiñniñ.

²Tuyuutaurut ilivsiññun ilaaguaqtauruanun God-mun, atausiñuqataunjaruanun Christ-mun, aniqatinun ukpiğnaqsinaruanun ilaanun Colossae-miittuanun, God Apavut nagliktuutiqaqağlisuq tutqitutiqaqtillisułu.

Añaayyunmi Quyanaagutit

³Añaayyutikavsi quyyavigisuugikput God ataramik, Aapaña Atanipta Jesus Christ. ⁴Qanuq tusaanagikput ukpiğnaqsinaruq Christ Jesus-mun piviuttaq-sriñiqsilu iluqaiññik ilaaguaqtauruanik God-mun. ⁵Aasii tainna inuusiqaqtsu, inuuqatigiyumavlugu God qilañmi isuitchuamun. Taamna piyumman pigiliutiqaanagiksi ilumun ittuq tusaayugaagiksuaq alğaqsrutaumman ilivsiññun. ⁶Taamna tusaayugaagiksuaq alğaqsrutaunaruq ilivsiññun alğaq-sruutaummiuq inuñnun nunami iluqaani, aasii inuvsaat ukpiliqłutiñ Christ-mun, inuugaqsivlutiñaasii Christ inuutqutaagun, ilivsisvauq inuusivsisun taimaņñaqana tusaakavsiuñ nagliktuutiqaña God-im, kaniqsivlugu ilumun ittuana. ⁷İlisaaginjagiksi taamna tusaayugaagiksuaq Epaphras-miñ piviuttağikkaptiñniñ kivgauqatiptiñniñ Christ-mun. Ilaa ukpiğnaqtuq savakti Christ-mun alğaqsruiuruq

ilivsiññun pisivluḡa.^a ⁸Ilaan quliaqtuaḡutiḡagaatigut Ilitqusiḡiksuamun piviuḡtaqsripkaḡnivlusi allanik iñuḡnik.

⁹Taimaḡaqaḡa uvlumiñ tusaaviptiḡniñ taavrumiḡa, aḡaayyutigivsi-suli, apigivlugu God ataramik ikayuquvlusi iḡitchuḡipiaquvlugu qanuq God-mun pitqutillaqsi, Ilitqusiḡiksuamun isumatusipkaquvlusi kaḡiqsipkaquvlusiḡu sumik God-im pitquyumakkaḡanik ilivsiññun. ¹⁰Suli aḡaayyutivlusi iñuusiqaquyumavlusi nalliummatiruamik Ataniḡmun, iviḡaumalugu Ataniq supayaanik piguvsi, ataramik nakuurualiqilusi sulii iḡitchuḡisaiññaḡlugu God. ¹¹Aḡaayyutivlusiḡu God-mun suaḡḡatiqapiḡataqtuamun, suaḡḡasiquvlusi naamaruamik, iḡlutuḡumiññaḡsilugich uuktuḡaḡusiapayaat qiñuirrutiqagḡlusi, quviasuunmiglu. ¹²Suli aḡaayyutivlusi quyyatiqaquvlusi ataramik Aapamun nallium matipkaligmatigut piqataullasivluta allanun ukpiqtuanun iñuggunmi isuitchuami, iñuummatun qaummaḡmi. ¹³God-im annautiḡagaatigut atanniḡsimmataaniñ Tuunḡaum, iñuummatun ittuamiñ taaqtuami, nuurrutivluta atanniḡsimmataanun Iḡniḡmi piviuḡtaḡirami.^b ¹⁴God-im Iḡniḡjata tasuḡagaatigut God-mun suliqutiḡiḡaiquvlugich itqaumayumiñaiḡlugich piḡuutivut.^c

Christ Kamanḡniqsrauruq

¹⁵Christ God-itun ittuq tautuḡnaitchuatu. Ilaa iḡaruq sivuanni supayaat savaaḡuḡaiñḡaisa.^d ¹⁶Ilaa God-itun ittuq qanuq ilaagun supayaat savaaḡuḡarut, sut qilaḡmiittuat sully nunamiittuat, sut tautuḡnaqtuat sully tautuḡnaitchuatu, tamatkua ilitqutichich atanniḡsimanniktuat, ilitqusiḡlugu suaḡḡatiqaqtuat sapiḡñaqtuallu. Tamatkua iluqaisa Christ savaḡagai inmiñuksrivlugich.^e ¹⁷Christ iḡaruq sivuanni supayaat, aasii ilaan suaḡḡataata igliqtitkai atautchikun piqatigiikḡugich supayaat savaani. ¹⁸Suli iñuk niaquata aḡalanmatun timaa, tainnatun Christ aḡalatkai ilaan iñuḡni aḡaayyuliḡiruat. Aḡaayyuliḡiruat ilaan iñuggutiḡatitkai isuitchuamik, aḡiqqaanavluni tuqunmiñ aasii iñuuvluni isuitchuamun. Tavraasii ilaa Atanḡuruq supayaanun,^f ¹⁹qanuq God sivunniḡaruq tamatkigḡluni ilaa iñuusukḡuni ataramik Iḡniḡmiñi. ²⁰Suli Christ maqipkaḡmagu auni, tuquvluni aḡarraurami, God-im ilauraaliuḡagai aḡuyautaiḡlugich supayaat savaani, nunamiittuat qilaḡmiittuallu.^g

²¹Suli qanauvlugu ilivsi uḡasiḡarusi God-miñ. Uumigiḡagiksi, iñuuvlusi piḡuutini. ²²Paḡmapak-aasii Christ ilauraaliuḡagaasi God-lu, aitchuutigivlugu timini tuqutautquvlugu aḡarraurami, ilivsi akuqtuḡnaqsitquvlusi God-mun, piḡuutaiqsauḡalusi, pasiñḡagumiñaiḡalusiḡu ilaan sivuḡaani. ²³Aglaan ukpiḡaiqsuksraunitchusi, ukpiḡutiḡaḡitchi suaḡapiaqtuamik, tuniqsamaruamik, sulii niḡiugiḡaiḡniḡa annaurrauniksraqi taḡḡiqsauniatlilaanḡanik tusaanḡakkavsisun tusaayugaaḡiksuaḡun. Taamna tusaayugaaḡiksuaḡ alḡaqsruutaunaruq iñupayaamun nunamiittuamun, aasii uvaḡa Paul alḡaqsruutigiḡa.

Paul Savaurriruq Aḡaayyuliḡiruanik

²⁴Paḡmapak quviasuktunḡa pisigivlugu nagliksaaqtitauniḡa ilivsi pisigivlusi. Nagliksaaqtitaunkama Christ nagliksaaḡmatun piuq. Taamna pisigivlugu quviasuktunḡa naarrusiḡapkich ilaan nagliksaaḡniḡi, pisigivlugich aḡaayyuliḡiruat timigikkani. ²⁵God-im kivḡaksraḡtaḡiḡagaḡa aḡaayyuliḡiruanun ilivsi ilaḡivlusi, piraksriḡunḡa uqautigimmaḡiksaaquvlugu ilaan uqaluksrirutini,^h ²⁶kaḡiqsi ñaiñḡaruḡa qanapak kiḡuniḡiñi, aglaan paḡmapak kaḡiqsiññaḡsiḡaga ilaan pimiñun, tamatkunḡa ilaaguaqtauruanun God-mun. ²⁷Iliḡiññun, ilaḡivlugich Jew-guḡitchuatu, God-im satqummiḡulinḡaga qanutun kamaḡtiḡivluni

^a 1.7 Col 4.12; Phm 2.3. ^b 1.13 Eph 6.12. ^c 1.14 Eph 1.7. ^d 1.15-17 Jn 1.1-3,18; He 1.2-3. ^e 1.16 Eph 6.12. ^f 1.18 a Eph 1.22-23; 4.15. ^b Ac 26.23; Rev 1.5. ^g 1.20 Eph 2.16. ^h 1.25 Eph 3.2.

kanjicsiñaiñjaruaq. Taamna kanjicsiñaiñjaruaq Christ iñuullaniña iluvsiniñi, aasii niğiullasivlusi ilauniksravsiniñun iñuuniñmi qilañmi, ilaa iñuusatigilugu. ²⁸Christ alğaqsruutigigikput, silğiqsuqsimavlugu iñupayauraq ilisau-tivlugulu isumatutilaaptiktun iñupayauraq atausiñjuqatañjaruaq Christ-mun, aqliraksraiqsuatun ukpiqtuagutquvlugu, iñupayauraq qağgirraukpan sivuğanun God-im. ²⁹Tavra taamna sigğaqtutigigiga, aasii piyumiñatualukkiga qanuq Christ sapiğñaqtuam suañjataa savakluni ilumni.

2 ¹Ilisimatqugivi qanutupayauraq piñigitilaavsiñnik, taamapkualu Laodicea-miittuat, suli iluqaisa tautuñaitchuat uvamnik. ²Qapiñaisaa qtautqugitka atautchimuktitañammata piviuttaqutikun avanmun. Tavra nalupqiginaipiağniagaat kanjicsiñjuatağlugulu suna God-im salapqinakkana sivuniğivlugu Christ kanjicsiñaiñjaruaq qañapak. ³Iluqani isumattutiksraq ilitchuqutiksrağlu ayuğnaiptaktuk iluqaptiñnun atausiñjuqatigikaptigu Christ, aasii taapkuak piqagnapiaqtuk uvaptiñnun. ⁴Taavrumiña uqallautigivi kimulliqaa asiñuutitquñiñusi saglunik uqautilusi. ⁵Qanuq nayuñitkaluñjavsi isumamni itqatigiruatum itkivi, aasii quviasuktunja pisigivlugu iñuuniaqatigiğluatağniqsi, suli ukpiğurri Christ-mun suañpiağatağman.

Iñuusiپیایاتاğ Christ-mi

⁶Tavra Christ Jesus Atangum ukpiğutivsigun annautiñammasi, iñuusiqağitchi ataramik ukpiqsimağlusi ilaanun. ⁷Napaaqtuq pamataummatun mañjuğmigun aasii nauvluni qunmun, tainnatullisug ukpiğurri Christ-mun suañjasisiñniğli tuniqsimallasilusi, quyagiqpaglugich supayaurat ilaan piñarañi. Tainna ilisausiaqañarusi. ⁸Qaunagisitchi. Ilisausiavsiñniñ asiñuutipkagnasi iñuñnun ilisaurriruanun iñugruiniñaiç isumattutaatigun, anniqsuutañitçhut sagluuv-lutiñ. Tainnatchit iñuich ilisaurrutiaqtut iñuich isumañiñnik iñuuniağluatağnikun, ilisaurrivlutiglu ilitqutchiñun ayalannivlugich sut God-im savaañi, ilisaurriñiağnatin Christ ilisaurrutiniñnik. ⁹Qanuq Christ-mi, ilaan timaani, iluqağmi God iñuuruq. ¹⁰Aasii ilivsi atausiñjuqatigiñakavsiuñ Christ, ilivsvsauq piqağmisi iluqaanik God-mik iñuuruamik iluvsiniñi. Christ kamağniqsrauruq ayalatchiruaq iluqaiñniñ suañjatinin naagga ilitqutchiñi.

¹¹Aasiisuli atausiñjuqataukavsi Christ-mun, nalunaiñjutchiqsauñarusi God-mun iñuksraqtaaguvlusi. Nalunaiñjutchiqsauñaitchusi timisi piłaktaulugich Jew-guruatum, aglaan ilisimanaqtinğagiksi God-mun nalunaiñjutchiqsauñatilaaqsi piłusuisiğuağaiqlusi, suli iñuuvlusi iviğagniaqlugu Christ. ¹²Qanuq paptaiqsaukavsi piqasiutimmatun piñarusi tuqtutaanun Christ, piłuksisuguuruat iñuutçhisi iluviqatañjarut ilaanun. Aasii paptaiğutikun añipkaqtuqatigimmatun piñagiksi Christ, qanuq ukpiğinagiksi God-im pikkana, añipkaqlugu Christ tuqunmiñ. ^k¹³Ilivsi-suli iñuich tuquñaruatum iñuktun God-mun inğagaluauqtusii, qanuq kamagilaiğugich ilaan pitqurañi, nalunaiñjutchiqsauñaiñusilu ilaanun iñuginiñusi. Aglaan pañmapak God-im piqataullasigaasi iñuggunmik isuitçuamik Christ-mun, qanuq suliqutigiñaiğagai iluqaisa piłutisi, itqatikkumiñaiğugich. ^l¹⁴Christ tuqkama añaraurami piñagagai tatavsausiaksrautikkaluavut nalliummatiruut uvagut kamaksriñiñiptiñnun God-im pitqurañiñik. God-im tigummatun piñagai piłuutivut, aasii kikiaktuutivlugich añarauramun, tainnaqluni piñagagai. ^m¹⁵Aasiisuli, Christ tuqkama akimañaruq iluqaiñniñ ilitqusiqluñiñ atanniqsimanniktuanin ayalatchiruaniñlu iñuñnik. Christ ilisimanaqsinağaa suañjatiquhaaqtilaani ilinjiñniñ akiiñivlugich.

ⁱ 2.1 Rev 3.14-22. ^j 2.8, 20 Ga 4.3, 9. ^k 2.12 Ro 6.4. ^l 2.13 Eph 2.1-5. ^m 2.14 Eph 2.15.

¹⁶Tavra tamatkua tainnainnigmata, unjarrisiginagich iñuich pisaanjakpasi sutigun nigikkavsigun, naagga imikkavsigun, niqinaqiyyaǵniv sigun, naagga nalunaiqsimarauruatigun niqinaqiviksibun tatqiligaǵimman naagga Savaiñmata.ⁿ ¹⁷Tainnatchich pitqurritut anniqsuutaŋarut iñuñnun kisianik Christ qaiñiñanun-aglaan. Tagǵañhiñaŋarut pipiaguruamun Christ-mun ilaanun. ¹⁸Iñuñmun uqallautipkaǵnasi tammañaniłusi qanuq kamanaiyañiññavi ilivsiññik añaayyuvigilugich isaǵulgich. Tainnatchich iñuich ilisimmatinignisuurut qiniqtuuraatigun, aasii arguañasivłutiñ, qanuq annaurrañaiññutiñ. ¹⁹Taapkaa iñuich pituummiñitchut Christ Ataniñmun. Christ niaquuruatun ittuq, aasii añaayyuliqiruañi timitun. Iluqagmiñ pituummiruat niaqqumun navyaatigun nukiktigullu nauqatigiiguurut, God-im naupkaługich.^o

Tuquniq Iñuuniǵlu Piqatigivlugu Christ

²⁰Christ tuqumman, tuqummatun piñarusi ilitqutchiñun iñuiłlu isummatigruiniññañiññun annaurraunikun. Pañmapak tamatkua añaalanñaiññaagasi. Taamnaasii tainnainman, iñuñaiqsuksraupiaqtusi añaalataǵipkaǵlusi tamatkununña. Annagniatuktusrauñitchusi kamaksriñnikun pitquranik^p ²¹inna ittuaniq uqaluñnik, Aksiugnagu taamna niqi, Uuksiñak taavrumiña niqimik, Aksiuqqayaaganu taamna. ²²Tainnatchich pitqurat iñugruiniññaich ilisaurrutigigaich, qanuq piqutiqaqtut nuñusuuruanik. ²³Tamatkua pitqurat qiniñaqagumiñaǵaluaqtut nakuuruatun, qanuq añaayyupkallavlugich iñuich, sulii kamasaañañiññavlugich inmiñnik pitchaiñniapiallavlugich timitiñ. Aglaan tainnatchich pitqurat suaññaasi-gumiñaipiagaat iñuk akiiliyumiñaqsilugich pigiiñchuanun kipigñuğutit, savaağiitch uallu.

3 ¹Christ añipkaqtaumman tuqunmiñ, añipkaqtaunammaturun ittusi piqatigivlugu ilaa. Taamna tainnainman, kipigñuğutigituiññaqsigik quviasaağusiat quviasuutillu qilañmiittuat, Christ irviani, aquvititavluni taliqpiata tunaañun God-im.^q ²Isumagituiniññaqsigik sut tatpañmaniittuat. Isumagituiniññaqsigilugich sut nunamiittuat. ³Qanuq tuquñaruatun iñuktun ittusi iluqaiññun pigiiñchuanun kipigñuğutinun, iñugurri iriqsimavluni piqatigivlugu Christ qilañmiittuaq, God-lu. ⁴Christ iñuggutigikkaqput qiniññaqsiqpan, ilivsiñsauruq qiniññaqsiqatiginiağiksi, piqataulusi ilaan kamanautaanun.^s

Utuqauruaq Iñuusiñ Nutauruaǵlu

⁵Tavra tamatkua tainnainmata, iñuusitchi tuqunmatun piługich iluqaisa pigiiñchuat ilivsiññi. Isummatigisitchi ilivsiññik tuquruatun naluksriññilugich qanusipayaat allatuutit, salumaitchuat isummatit, qanusipayaat pigiiñchuat kipigñuğutit, kaviuqquutillu. Kaviuqquitiqałhaağniñ sunun iñuñnullu God-mun pivittuqaqunmiñ iñuuraqpaqagñiguruq. ⁶Pisigilugu iñuich tainnatchiñnik piłusiqiniñat tavañsagnağai God-im.^t ⁷Qañaavlugi iñuññavsi tamatkunatun iñuktun, tamatkua pisuññagaluagmigi. ⁸Aglaan pañmapak, aǵiusigik tamatkua piłuutit, sunñusuutit, qinnautit uqautikiğniğich pigiiñchuanik, saglutillu iñuktigun, salumaitchuaniglu uqaluqagñiğich. ⁹Sagluññaqsiq avannun, qanuq pañmapak añaalatağiñağasi piłuktuat isumavsi piłqusivsiñ. Tainna iñuusiqaraiñarusi,^u ¹⁰aasii iñuusarraqsivsiñ nutauruakun iñuutchimik, iłitchisaiññaqsiq nalaunñaruakun iñuutchimik, Christ-tun ilisaiññağuktumak.^v ¹¹Iñuusigiliut ikaptigu taamna nutauruaq iñuusiñ, sumiugitchuq akunğanni iñuich, Greek-

ⁿ 2.16 Ro 14.1-6. ^o 2.19 Eph 1.22; 4.15-16. ^p 2.20 Ro 6.6-11; Ga 2.19-20. ^q 3.1-3 Ro 6.4-11; Col 2.12.

^r 3.1 Ps 110.1; He 1.3. ^s 3.4 Ga 2.20; Phil 1.21. ^t 3.6 Eph 2.3. ^u 3.9 Eph 4.22.

^v 3.10 a Eph 4.24. b Gn 1.26; Eph 2.10.

gugaluagmata Jew-gugaluagmatalu, nalunaiññutchiñavlutigliu timimiñni God-mun naagga nalunaiññutchiñaitkaluağmata, aglagnik nalugaluagmata, naagga aḡuyyiqigaluagmata Scythians-tun, naagga kivgaugaluagmata kivgaunjitkaluağmatalu, qanuq Christ naumałhaaqtuq iluqaiññiñ inuuvluni iluqaiññi ilaan inuñmiñi.

¹²Tavra God-im inuksraqtaaginjammasi, piłutaiqłusi piviuttağiv-lusilu, kiikaa ilunjusutiqağitchi allanun, ikayuiruagulusi, kamasaa-ḡaiğłusi, paaqłaktautailłusi qimmaksaliyaiłłusilu,^w ¹³ piaqłuktautinjaiğłusi avanmun. Inuq uqaallatikrsraqağaluagumi allamun inuñmun, suliquitigijaiğłiu itqamaḡaiğługu uqaallatikrsraq. Atanguptauq suliquitigijaiğammagich piłutivut itqamayumiñaiğługich, tainnatulli uvagut suliquitigijaiğaksraqigivut allat pimaqłutitigij uvaptiñun.^x ¹⁴ Naumałhaaqtuq iluqaiññiñ, piviuttaqutituiññagitchi avanmun. Piviuttaqutim atausiññuumapkapiallakka inupayaat. ¹⁵ Aasi aḡuyautairrutim Christ pipkakkajata ataramik aḡalallisi, qanuq God-im ququnağaasi ilautqvulusi ativlutinj aḡaayyuliqiruanun, suli inuqatigiiqvulusi aḡuyautailłusi. Suli quyyatiqağitchi ataramik. ¹⁶ Ataramik isummatigisigik iluqaisa Christ ilisaurrutinj inuusigilugillu. Tavraasi tainna piguvsu isumattutinigniaqtusi aasi ilisaurriyumiñaqsilusi silğiqsuutiyumiñaqsilusilu avanmun, atuutiqağumiñaqsilusilu Psalms-nik nanğautinigliu suli atuutinik qapiḡaisaagutauruanik ukpiqtuanun, quyyatiqağłusi uummativsiññiñ God-mun.^y ¹⁷ Suli sunapayaq piguvsuñ naagga uqallausigiguvsiñ, pisiñ Atangum Jesus pisiksraqatun uqallausiksraqatullu, quyyavigilugu Aapa ilaagun.

Inuuniaqatigiigñiq Nutauruami Inuutchimi

¹⁸ Nuliaguruasii, kamakkutiqağitchi uivsiññun. Taamna nalaunjaruq ukpiqtuaguruanun Ataniğmun.^z ¹⁹ Uiguruasii piviuttağisigik tuvaqatisi, suamm atisuḡaiññaiğługich.^a ²⁰ Miqłiqtuut, kamagisigik aḡayuqaasi ataramik, qanuq kamaksriñivsi Ataniq iviğaksimaagaa.^b ²¹ Aapauruasii, suasuḡaiññagñagich miqłiqtusii, qapiḡasiviaqtut kamaksriñiagnigmiñni ilivsiññiik.^c

²² Kivgaat, kamaksrisitichi ataramik tamatkuniḡa ilivsi ataniğikkavsiññiik, qiniqtiaqaguvsi kisianik pisuḡagnasi, inuñnik iviğaiññiaqtitun, aglaan ataramik savaglusi iviğaumasuglugu Ataniq.^d ²³ Sunapayaq savaagiguvsiñ, savagitchi piyummaticqağłusi, savautimmatun Ataniq inuñiḡaat, ²⁴ ilisimaugağłusi Atangum akiligniağaasi kiñuvaannaktaamik, qanuq savautigiksi Ataniq Christ. ²⁵ Inuq killuliqirauruq akiliqsauniaqtuq killuliqiamigun. Inupayaat atilugich piñiağaiç.^e

4 ¹ Atanguruasii, aḡalatağisigik kivgasi nalaunjaruakun pitqiksigaütaitchuakullu, ilisimalusi ilivsiñsaut Ataniqatilaavsiññiik qilañmi.^f

Iłisaurrutit

² Aḡaayyusimaagitchi tuniqsimalugu aḡaayyuniqsi. Qiptailłusi aḡaayyuguvsi, quyyavigilugu Ataniq.^g ³ Aḡaayyutilutalu, God-mun aitchuquluta piviksramik alğaqsruiyumiñaqsiluta tusaayugaagiksuanik, quliaqtuagilugu Christ sivuani kanjisiñaiññaruq. ⁴ Pisigivlugu alğaqsruiñiğa tigutaqtauruḡa. Aḡaayyutisiḡa kanjisiñaqsilugu uqautigiyumagiga kanjisiñaiññaruq Christ-kun. Taamna piraksraqigiga. ⁵ Piqataukavsi ukpiḡaitchuanun aḡalatağisitichi ilivsiññiik isumattutikun, atuğlugu piviksraq quliaqtuagilugich tusaayugaagiksuaat.^h ⁶ Uqaluusiqsi ataramik iviğamanağli, anniqsuiyumiñaglutinj uqalusi ilisimayumiñagumasi qanuq kiggutilluataksravsiññiik inupayaamun.

^w 3.12-13 Eph 4.2. ^x 3.13 Eph 4.32. ^y 3.16-17 Eph 5.19-20. ^z 3.18 Eph 5.22; 1 P 3.1.

^a 3.19 Eph 5.25; 1 P 3.7. ^b 3.20 Eph 6.1. ^c 3.21 Eph 6.4. ^d 3.22-25 Eph 6.5-8. ^e 3.25 Dt 10.17; Eph 6.9. ^f 4.1 Eph 6.9. ^g 4.2-4 Eph 6.18-20; Phil 4.6. ^h 4.5 Eph 5.16.

Paġlasuiqsaagutit

⁷Tychicus quliaqtuaġutiniagaasi iluqaanik irrusimñik. Ilaa piviuttaġirauvluni aniqatauruq ukpiġnaqłuni savaktauruq kivgauqatauvluni kivgauruanun Ataniġmun.^{i j} ⁸Tiliġagiga ilivsiññun una sivuniġivlugu, ilivsi iłitchuġitquvlusi qanuqitilaaptiġnik ilaanullu qapiġaisaaquvlusi iluqasi, ⁹aasii piqatigimmigaa Onesimus, ukpiġnaqtuaq piviuttaġirauruaġlu aniqan, iłauruaq ilivsiññun. Taapkuak quliaqtuaġutiniagaasi supayaanik piġaruanik maani.^k

¹⁰Aristarchus tiġutaatqatatiġma paġlagaasi, Mark-guvlu aġnaqatiġan Barnabas. Piraksriġagivsi qanuq ilivsiññun paġlaraksraġitilaanjanik. Qaikpan paġlayumagiksi.^l

¹¹Paġlayumagiksivsauq Jesus tagġisiquqtuaq Justus-mik. Kisimik taapkua aġutit Jew-guruat savaqataurut uvamnun akunġanni savaqanma alġaqsruikama atanniqsimmataanik God-im iñuġnun, aasii qapiġaisaaġutaunjarut uvamnun.

¹²Epaphras-gum iłaummiruam ilivsiññun, kivganjata Christ Jesus, paġlagaasi, ataramik itqaumavvlusi kipigñiuġutikun aġaayyunmiñi, iñuutquvlusi aġliraksraiqsuatun ukpiqtuatun, sul i nalupqiginaġumiñaqsiługu pisuutaa God-im ataramik.^m ¹³Iłisimapiġagiga ilaa savaġatilaanġa siġliqivluni pisivlusi taamapkuvalu Laodicea-miittuat Hierapolis-miittuallu. ¹⁴Luke-gum piviuttaġirauruam taaktim Demas-lu paġlagaasi.ⁿ

¹⁵Qaanisqitchigik paġlatitka aniqatiinun Laodicea-miittuanun Nympha-mullu aġaayyuliqiruanullu iġluani. ¹⁶aasii ukua tuyuutit taiguaganikpatigik akunnavsiññi, taiguatqinmiyumagisi aġaayyuliqiruanun Laodicea-mi, sul i taiguasqagmigisivsauq tuyuutit Laodicea-ġmiunun,^o ¹⁷uqallautilugulu Archippus, qaunagiyumaugguuq taġġiġugluglu savaaksriusiani Atanġum aitchuutaa ilaanun.^p ¹⁸Uvaġa Paul aġlakkiga una paġlan uvamnuk. Itqaumasitchi tiġutaatqautilaamnuk. God naglikkutiqaqaġli ilivsiññun.

ⁱ 4.7 Ac 20.4; 2 Ti 4.12. ^j 4.7-8 Eph 6.21-22. ^k 4.9 Phm 10-12.

^l 4.10 a Ac 19.29; 27.2; Phm 24. b Ac 12.12,25; 13.13; 15.37-39. ^m 4.12 Col 1.7; Phm 23.

ⁿ 4.14 a 2 Ti 4.11; Phm 24. b 2 Ti 4.10; Phm 24. ^o 4.16 Rev 3.14-22. ^p 4.17 Phm 2.